

major motiu si la pell és bruta, i un cop realitzada la toilette de la pell, col·locarem sobre la lesió unes simples glasses esterilitzades, subjectades per un embenament poc apretat, immovilitzarem en el possible la part afecte, i es procurarà evitar el contacte de la bena amb objectes, i especialment líquids de cap mena. Actuant de tal faísó, el més segur és que obtinguem una ràpida cicatrització per primera intenció.

Igual tractament requereixen les puntures o punxades. Aquesta mena de ferides tenen el gros inconvenient, de portar a profunditat els gèrmens que conté l'objecte traumatitzant (agulles, claus, ganxets, etc.), o el que pugui arrossegar en produir-se la ferida, tals com trossos de roba i altres partícules de substàncies que trobi al seu pas abans de punxar. De totes formes, el tractament és el mateix. Una varietat de les puntures que havem d'augmentar per la seva freqüència, especialment en les criatures, i que moltes vegades revesteix excepcional importància, és la punxada produïda pel llapis tinta o de colors, doncs els colorants que serveixen per a la seva fabricació, són substàncies que, degut a la seva toxicitat, determinen la mortificació o gangrena química dels teixits de l'entorn de la lesió, produint-se úlceres de llarga durada i difícil tractament. Com en tota mena de ferides, l'objecte productor s'ha de tenir en compte, ja que si es tracta d'un objecte molt brut, la infecció és més segura, i en el cas d'haver estat en contacte amb terra al carrer, o encara en estables o llocs similars, immediatament haurem de pensar en la infecció tetànica, causant de tantes morts, i que pot trobar-se en la més insignificant de les ferides. En les punxades als peus es on havem de tenir més present tal contingència, ja que encara que l'objecte productor sigui **net** (?), la pell de tal regió mai no ho és, ja que al caminar reb la pols i terra del carrer, i amb molt major motiu si la punxada ha tingut lloc a través de la sola del calçat. En aquestes ferides sempre recorrerem a emprar el sèrum antitetànic, que donat amb les necessàries precaucions mai no produeix cap alteració d'importància.

Altra forma de tractament requereixen les ferides contuses, que són aquelles en les que, a més d'existir, una obertura de la pell i teixits subcutanis, presenta una zona al seu entorn, en la que els teixits han estat massegats pel traumatisme; són les ferides que produeix un objecte groixut i pesant o mogut amb força, com per exemple la bastonada, pedrada, pessigament per una porta o entre dos cossos en moviment, etc. La importància d'aquestes ferides rau precisament en aquesta zona contusa, en la que els teixits han sofert una trituració, variable segons la seva importància, ocupant-nos de la de mínima intensitat, ja que les d'intensitat un xic considerable reclamen la major part de vegades la ràpida intervenció quirúrgica; la ferida en si vol els mateixos miraments que les anteriorment executades; més la zona de contusió exigeix quelcom més, doncs hem de tenir en compte que la contusió ha determinat la ruptura per dessota de la pell de petits vasos, amb la consegüent sortida de sang, que queda retinguda entre teixits que també han estat aixafats, la qual cosa origina un magma de substància que és un excellent i apetitós banquet pels microbis, i que, per tant, si n'hi arriba algun, s'hi troba a les mil meravelles i es desenrotlla i multiplica amb tota comoditat, facilitat i rapidesa, poguent ocasionar, per tant, serioses infeccions, el que ens obliga encara a ésser més **nets** que en els casos anteriors. En aquestes ferides la pràctica vulgar va encaminada al que diuen **fer sortit el cop**, estant per a tal fi dotada la farmacopea popular d'innombrables aigües, untures, fregues i pegats, quina aplicació, com és natural requereix el massatge i contacte de les mans, o cotons o el clàssic drap de llana perquè **escalfi força**, és a dir, tot el contrari del que s'ha de fer, doncs si, com acabem de dir, són ferides que encara més que les altres tenen el perill de la infecció, encara més i més que les altres han d'ésser allunyades del contacte de tot el que pugui portar cap gèrmen. Així és que farem: netedat de la regió, immobilitat absoluta de la part afecte, vendatge amb material esterilitzat i calor local per mitjà de la bullota calenta, o l'escaifador elèctric o la fomentació calenta amb aigua bullida, per tal de calmar el dolor, que en aquestes ferides és bastant considerable, i ensems per a produir una major aflüència de sang, amb la qual cosa obtindrem una més